

29 באוקטובר 2023

בדוא"ל

רב-ניצב קובי שבתאי
מפכ"ל משטרת ישראל

לכבוד
עו"ד גלי בהרב-מיארה
היועצת המשפטית לממשלה

שלום רב,

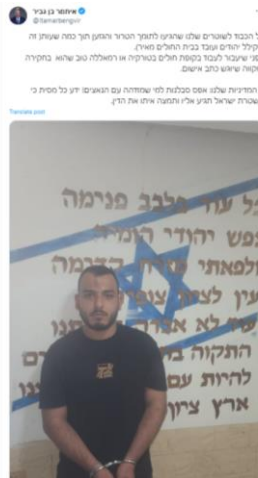
הנדון: פגיעה בזכויות עצורים חשודים בעבירות ביטוי והשפלתם

1. הרינו לפנות אליכם בדחיפות בעקבות עדויות להפרה שיטתית של זכויות עצורים שנחשדים בפרסום גילויי תמיכה בטרור ברשתות החברתיות. עדויות אלה כוללות צילום עצורים בתאי המעצר ובתחנות המשטרה כשהם אזוקים, כפייה על עצורים להניף את דגל ישראל ולהצטלם על רקע הדגל והפצת התמונות ברשתות החברתיות ובכלי התקשורת. **מדובר בפגיעה חמורה בזכותם של חשודים להליך הוגן, לכבוד ולפרטיות. נבקשכם להנחות את כלל שוטרי ישראל, ובראשם את דוברות המשטרה, באשר לחובתם לשמור על כבודם וזכויותיהם של חשודים ועצורים, ובכלל זה להימנע מפרסום תמונותיהם. כן, נבקשכם להורות על בחינה משמעתית של הפרסומים שלהלן.**

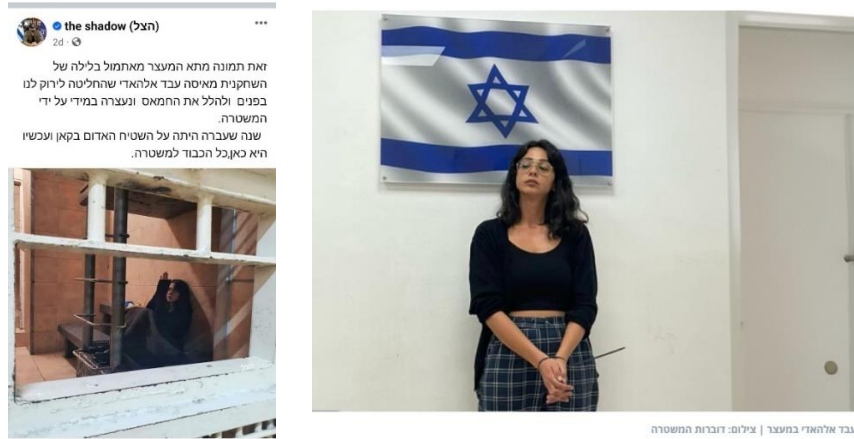
2. דווקא בימים איומים אלה – ימים של זעזוע, אובדן, אבל ושכול, ימים כואבים, מפחידים ורגישים, שבהם העצבים מתוחים והדם רותח – שגובים מחיר כבד מאזרחי ישראל ומתושביה כולם, נדרשות רשויות השלטון ובפרט משטרת ישראל לנהוג באחריות ובריסון, ולא בליבוי ושיסוי.

להלן דוגמאות שממחישות את התופעה.

א. ביום 29.10.2023 פורסמה בכלי התקשורת תמונתו של עובד בבית חולים "מאיר" שנעצר בחשד שקילל יהודים. תמונתו הופצה על ידי המשטרה כשהוא אזוק בידיו על רקע דגל ישראל וההמנון. התמונה פורסמה באתרי החדשות והופצה גם על ידי השר בן גביר בחשבון הפייסבוק והטוויטר שלו.

ב. ביום 24.10.2023 פורסמו בכלי התקשורת תמונות של השחקנית מאיסה עבד אל-האדי, שנעצרה בעקבות פוסטים שהעלתה ברשתות. באחד הצילומים נראית אל-האדי על רקע דגל ישראל כשידיה אזוקות באזיקוני פלסטיק. הקרדיט לצילום הוא של "דוברות המשטרה". בתמונה השנייה נראית אל-האדי בתוך תא מעצר בתחנה המשטרה. תמונות אלה הופצו בהיקפים נרחבים ביותר ברשתות החברתיות ואף על ידי השר לביטחון פנים בחשבונות הפייסבוק והטוויטר שלו.

ג. ביום 17.10.2023 נעצרה עורכת הדין אסלה אבו ח'דיר ותמונתה מהמעצר הופצה בכלי התקשורת מטעם המשטרה. גם היא צולמה על רקע דגל ישראל כשהיא אזוקה.

ד. ביום 19.10.2023 פורסמה תמונתו של עצור שנחשד בביזוי הדגל. בתמונה הוא נראה כשהוא אזוק ומניף את דגל ישראל בתחנת המשטרה. תמונה זו פורסמה באינספור כלי תקשורת וברשתות החברתיות, ובכלל זה בדף הפייסבוק של השר בן גביר שכתב: "קרע את דגל ישראל, משטרת ישראל דאגה שתמונת המעצר שלו תהיה עם הדגל שהוא כ"כ אוהב. רק ככה".

ה. ביום 14.10.2023 פרסמה משטרת מחוז ירושלים את תמונתו של עצור שלפי החשד פרסם דברי תמיכה בטרור. גם הוא צולם על רקע דגל ישראל כשהוא אזוק מאחורי גבו והקרדיט לתמונות של דוברות המשטרה. בנוסף פרסמה גם תמונה שלו מרגע המעצר כשהוא מובל בעיניים מכוסות.

3. ההתנהלות המתוארת לעיל פוגעת בזכויות היסוד של חשודים ועצורים לכבוד, לפרטיות ולהליך הוגן. ההליך הפלילי וכללי החקירה מחייבים את רשויות החקירה להימנע מלפרסם תמונות חשודים, שאשמתם עדיין לא הוכחה בדין והם בחזקת חפים מפשע. מדובר בפגיעה קשה בזכויות החשודים שאין לה כל הצדקה והיא כל כולה נועדה להשפיל ולבזות את העצורים.
4. הצילומים שפרסמה המשטרה מהווים פגיעה חמורה בזכות לפרטיות של העצורים ועומדים בניגוד לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"ע-1981 הקובע בסעיף 2 כי פגיעה בפרטיות כוללת "פרסום תצלומו של אדם ברבים בנסיבות שבהן עלול הפרסום להשפילו או לבזותו".
5. רצונה של משטרת ישראל לזכות באהדה ציבורית בתקופה זו ולהציג בתקשורת את פעילותה ותרומתה למאבק בטרור לא יכולה לבוא על חשבון זכויות עצורים וחשודים. יפים לענייננו דבריו של השופט לנדוי בע"פ 347/75 הירש נ' מדינת ישראל, פ"ד ל(3) 197 (1976): "לא על רשויות החקירה מוטל התפקיד להפגין בפומבי חוסר משוא-פנים בדין ולא להם להעמיד את החשוד לעמוד הקלון. עליהם לעשות את מלאכתם הרחק מזרקורי פרסומת, ולהימנע מכל פרסום שאינו דרוש לצרכי החקירה עצמה".
6. זאת ועוד, כפייתם של החשודים להצטלם כשמאחוריהם דגל ישראל או הכפייה לנופף בדגל ישראל משקפת גם היא אקט של נקמה, השפלה וביזוי. אין זה סוד שרב רובם של העצורים והחשודים בעבירות הביטוי הם ערבים פלסטינים אזרחי ותושבי המדינה. פרקטיקה זו של המשטרה מכוונת דווקא כלפי זהותם הלאומית של החשודים והעצורים במטרה להשפילם ואף להציגם כבוגדים לאור סוג העבירות בהם הם חשודים ובמיוחד בימים נוראיים אלה.
7. חומרה יתירה יש לראות בהתנהלות זו של משטרת ישראל בכך שהיא מלבה את האש בקרב הציבור ומתסיסה ומסיתה אותו נגד אותם חשודים עד כדי סיכון חייהם. הצגתם של חשודים בעבירות "הסתה לטרור" ו"תמיכה בארגון טרור" בתמונות מעין אלו ודווקא בעת הזו, מעמידה אותם בסכנה ממשית ומוחשית וחושפת אותם לאיומים והטרדות של ההמון. כל זאת יש לזכור כשהם עודם בחזקת חפים מפשע. הרשתות החברתיות מתמלאות בתמונותיהם של החשודים ורבות ממשותפי המדיום ממטירים עליהם דברי שנאה ואיומים. להלן דוגמה אחת למה שפורסם באחת מקבוצות הטלגרם, בה מעל ל-200 אלף חברים, בעקבות ההחלטה של בית המשפט המחוזי בנצרת לשחרר למעצר בית את השחקנית עבד אל-האדי:

8. לאור חומרת הדברים והסיכון הנשקף מההתנהלות המתוארת לעיל נבקש את התערבותכם הדחופה למיגור התופעה, בחינת המקרים המפורטים לעיל והעמדה לדין משמעותי של המעורבים בהפצת התמונות.

אן סוציו, עו"ד

בכבוד רב,
גדיר ניקולא, עו"ד
מנהלת המחלקה לחברה הערבית

העתקים:

נצי"מ אלעזר כהנא, יועמ"ש המשטרה